

Výročí Plzně a plzeňských osobností 2022

23. 4. 2021

Studovna a informační služby Knihovny města Plzně

Knihovna

Plzeňská výročí v roce 2022 – výběr

992	Podle legendy pražský biskup Vojtěch založil nejstarší plzeňský kostel - sv. Jiří v Doubravce.	1 030
1307, 17.4.	Nejstarší písemná zpráva o rozestavěném kostele sv. Bartoloměje a plzeňském pivovaru, na listině nejstarší známá městská pečeť.	715
1422	České korunovační klenoty ukryty před husitskými vojsky patrně v kostele sv. Bartoloměje v Plzni.	600
1507	Největší požární katastrofa v dějinách města, shořely 2/3 města.	515
1512	1. zpráva o existenci lékárny v Plzni.	510
1532, 11.1.	Nejstarší zpráva o městské vodárně v Pražské ulici.	490
1562, 1.2.	Ferdinand I., císař římský, král uherský a český, dal Plzni vlastní zlatou bulu (jedinou, kterou vydal českému a moravskému městu) na potvrzení privilegií udělených císařem Zikmundem.	460
1582. 25.11.	Plzeň jako první město v českých zemích začala používat nový gregoriánský kalendář.	440
1592, 26.11.	Otevřena nově postavená městská škola (mezi radnicí a kostelem sv. Bartoloměje).	430
1602	Kreslíř a grafik Jan Willenberg při svém pobytu ve městě vytvořil známý panoramatický pohled na Plzeň včetně chrámu sv. Bartoloměje.	420
1692, 27.10.	Jakub Auguston ml., který se posléze velmi zasloužil o barokní architekturu města, byl přijat za plzeňského měšťana.	330
1757	Vstoupil v platnost nový tereziánský katastr, podle něj Plzeň v té době vlastnila 26 vesnic (11 řemeslníků bylo ve vesnicích a 279 v Plzni).	265
1787, 30.4.	Josef Johan Morgensäuler získal povolení založit v Plzni knihtiskárnu, nakladatelství a knihkupectví.	235
1817, 28.1.	Profesor Josef Vojtěch Sedláček začal na plzeňském gymnáziu zdarma vyučovat češtinu a tím zahájil svou buditelskou činnost v Plzni.	205
1832, 6.3.	Byla dostavěna klasicistní budova městského divadla na rohu Riegrovy ul. a sadů Pětatřicátníků – 1. kamenné divadlo v Plzni.	190
1832, 3.12.	Po smrti posledního plzeňského kata Matěje Kaisera bylo katovské místo v Plzni zrušeno.	190
1832	Založena nová městská nemocnice v sadech 5. května.	190
1837	Na Rychtářce založena první plzeňská továrna – Levitova koželužna.	185

1842, 5.10.	Uvařena 1. várka piva v Měšťanském pivovaru.	180
1847, srpen	Josef Stanislav Zauper otevřel v Plzni 1. muzeum (gymnazijní).	175
1857, 3.1.	Zahájila činnost městská spořitelna (1. česká).	165
1862, duben	Do provozu předáno hlavní vlakové nádraží.	
1862, 14.7.	Zahájen železniční provoz mezi Plzní a Prahou.	160
1862, 30.10.	Byl ustaven zpěvácký spolek Hlahol.	160
1862, 8.11.	Zahájila činnost Měšťanská beseda.	160
1872, 24.5.	Zahájen provoz na železniční trati Plzeň – Cheb.	150
1877, 20.2. – 1879, 15.3.	Vycházel první plzeňský deník Pilsner Abendpost.	145
1882	Byl ustaven Plzeňský filharmonický spolek (zanikl 1896).	140
1887, 2.4.	Založen Spolek techniků z Plzně a okolí.	135
1887, 14.-15.8.	I. sjezd českých cyklistů se konal v Plzni.	135
1887, 19.9.	Otevřena novostavba školní budovy Nad Hamburkem, nejmodernější v Plzni.	135
1892, 29.3.	Stavitel Rudolf Štech požádal Mikoláše Alše o vypracování návrhů pro sgrafita na plzeňské domy.	130
1892, 20. 6.	Do užívání veřejnosti předán nově postavený železný most přes řeku Úslavu v Chrástecké ulici.	130
1892, 17.9.	Otevřeno nové české gymnázium v Husově ul. (dnes budova ZČU).	130
1892, 15.12.	Konala se ustavující valná hromada plzeňského odboru Klubu českých turistů.	130
1892	Dokončena brána Měšťanského pivovaru (architekt E. Klotz).	130
1897, 31.10.	Vysvěcena nová budova dívčí a chlapecké obecné školy na Mikulášském náměstí (dnes Církevní gymnázium).	125
1902, 14.1.	Ustavující schůze akvaristického spolku Iris.	120
1902, 18.8.	Otevřena nová všeobecná nemocnice na Borech.	120
1902, 27.9.	Operou Libuše bylo slavnostně otevřeno nové městské divadlo (nyní DJKT).	120
1902, 10.11.	Začal úřadovat Krajský soud v novostavbě ve Veleslavínově ul.	120
1907	Dokončena stavba Vodárenské věže pivovaru (autor J. Špalek).	115

1907, 17.7.	Otevřením nové výpravní budovy s kopulí byla dokončena přestavba hlavního vlakového nádraží.	115
1912, 9.12.	Byla založena Okresní studijní knihovna Číperova (v budově městského historického muzea).	110
1917, 25.5.	Výbuch v muniční továrně v Bolevci.	105
1922, 25.7.	Zkolaudován Masarykův most přes Berounku (Jateční ul.).	100
1927	Dokončen Rašínův dům ve Škroupově ulici (architekt F. Roith).	95
1927	Otevřena Betlémská kaple – modlitebna Evangelické církve metodistické v Husově ulici (stavitel Blecha).	95
1932, 4.9.	Otevřena Měšťanská škola chlapecká a dívčí - tzv. Pikova škola v Doubravce (architekt H. Zápal).	90
1937	Postaven obytný a obchodní dům Pražské městské pojišťovny na rohu Americké a Goethovy ulice (architekt F. Roith).	85
1942, 9.1.	Začaly transporty plzeňských Židů do koncentračního tábora v Terezíně.	80
1942, 1.8.	Do užívání veřejnosti dán nový železobetonový most (tzv. Druhý Pražský) přemostující Radbuzu (Pražská a Nádražní ul.).	80
1947, 27.2.	Byla zahájena stavba rozhlasové budovy ČRo v Plzni.	75
1952	Byl založen Plzeňský smyčcový orchestr jako zájmové sdružení amatérských hudebníků.	70
1952, 2.3.	Zahájena výstavba komplexu Parku kultury a oddechu na Lochotíně.	70
1957, 4.1.	Vzniklo Pěvecké a orchestrální sdružení západočeského učitelstva.	65
1962, 15.1.	Otevřena nová škola ve Chválenické ulici.	60
1962, 1.5.	Slavnostně otevřen nový domov důchodců v Kotíkovské ulici.	60
1962, 15.7.	Otevřen nový střelecký areál v Lobzích, tehdy nejmodernější v Evropě.	60
1967	Založena výtvarná skupina INTENSIT (Stanislav Bukovský, Jiří Degl, Antonín Lněnička...).	55
1967, 26.-29.1.	1. ročník loutkářského festivalu Skupova Plzeň.	55
1967, 18.2.	Zahájení provozu hotelu škoda (nám. Českých bratří).	55
1967, 2.9.	Začala výuka v nových prostorách SPŠE v Koterovské ul. na Slovanech.	55
1972	Otevřen obchodní dům Západočeského konzumního družstva centrum (Doubravka).	50

1972	Plzeň dosáhla 150 000 obyvatel.	50
1972, 15.3.	Otevřen hotel Ural na náměstí republiky (architektka J. Glaserová).	50
1972, 30.3.	výstavou obrazů Josefa Mánesa otevřena výstavní síň Masné krámy.	50
1972, 11.11.	Otevřen nový most A. Zápotockého přes řeku Mži (od r. 1990 most Gen. Pattona).	50
1982	Založen dětský folklorní soubor Jiskřička.	40
1982	Založen dětský folklorní soubor Meteláček.	40
1992, 12.5.	Divadlo Alfa se přestěhovalo do nové budovy na Letné.	30
1992, 1.7.	Vznik Magistrátu města Plzně (nahradil Úřad města Plzně a Okresní úřad Plzeň-město).	30
1992, 1.9.	Otevřeno Církevní gymnázium (Mikulášské náměstí).	30
1992, 14.9.	Otevřena soukromá základní škola dr. Martina Luthera (Školní náměstí).	30
1997, 8.3.	Otevřen Domov sv. Zdislavy pro matku a dítě v tísní (Čermákova ulice).	25
1997, 26.6.	Zprovozněn nový most přes Radbuzu (Malostranská ulice).	25
1997, 1.9.	Otevřeno kontaktní K-centrum pro občany ohrožené drogami (Koperníková ulice).	25
2002, srpen	Plzeň postihly velké záplavy.	20
2002 1.10.	Jiří Suchý pokřtil divadlo JoNáš v Měšťanské besedě.	20

Vypracovalo oddělení Studovna a informační služby Knihovny města Plzně 23. 4. 2021.

Výročí plzeňských osobností v roce 2022 (výběr)

BAVOROVSKÝ, Tomáš *Bavorov/+zemř. 1562 Plzeň Duchovní, autor teologických spisů.	+460
LUX, František Julius *1702/+27.3.1764 Plzeň Malíř.	*320

LEDEN

FLEISSIG, Karel *4.1.1912 Líně/+7.2.1976 Plzeň Spisovatel, redaktor, archivář, ředitel Knihovny města Plzně.	*110
MARTINOVSKÝ, Ivan *6.1.1937 Úvaly/+11.3.2015 Archivář, vedoucí Archivu města Plzně.	*85
RŮŽICKOVÁ, Zuzana *14.1.1927 Plzeň/+27.9.2017 Praha Cembalistka, vysokoškolská pedagožka.	*95 +5
MODRÝ, Vladimír V. *15.1.1907 Plzeň/+6.5.1976 Plzeň Akademický malíř, grafik.	*115
SKUPA, Josef *16.01.1892 Strakonice/+8.1.1957 Praha Výtvarník, scénograf, ilustrátor, loutkář, vysokoškolský pedagog. V Plzni působil v l. 1915-1945.	*130 +70
SLÍPKA, Jaroslav *10.1.1952 Kladno Lékař, pedagog	*70
VIMR, Zdeněk *17.1.1952 Plzeň Vysokoškolský pedagog, sbormistr operního sboru Divadla J. K. Tyla a pěveckého sboru Nová Česká píseň.	*70
VIKTORA, Viktor * 20.1.1942 Plzeň Vysokoškolský pedagog, literární historik.	*80
HIRSCH, Richard *21.1.1847 Lázně Kynžvart/+12.3.1902 Plzeň Továrník, spoluzakladatel továrny na výrobu drátěných hřebíků a drátů v Plzni.	*175 +120
TALICHOVÁ-LOUKOTOVÁ, Valentina *21.1.1907 Plzeň/ +10.11.1972 Praha Houslistka, hudební pedagožka (odlišný den narození 17.1.1907).	*115 +50
LÁBEK, Ladislav *27.1.1882 Plzeň/+26.5.1970 Plzeň Kulturní historik, etnograf, zakladatel a ředitel Národopisného muzea Plzeňska.	*140
HEROLD, František *22.1.1837 Beroun/+14.8.1903 Plzeň Duchovní, arciděkan, zakladatel Sokola v Plzni.	*185

ŠTRUNC, Emil *20.8.1887 Mirošov/+29.1.1942 Osvětim Náčelník Sokolské župy Plzeňské, publicista.	*135 +80
--	---------------------

ÚNOR

KEPKOVÁ, Miluše *7.2.1927/+10.4.2020 Odbojářka, pedagožka.	*95
BUKOVSKÝ, Josef *8.2.1907 Strunkovice nad Volyňkou/+7.6.1996 Plzeň Odbojář, strojvedoucí.	*115
TANNER, Matěj *28.2.1630 Plzeň/+8.2.1692 Praha Provinciál jezuitského řádu v Čechách, rektor Univerzity Karlovy.	+330
KOSTKOVÁ, Zorka *16.2.1952 Plzeň Herečka.	*70
TRNKA, Jiří *24.2.1912 Plzeň/+30.12.1969 Praha Malíř, grafik, ilustrátor, scénický a filmový výtvarník kreslených a loutkových filmů, vysokoškolský pedagog.	*110

BŘEZEN

KOPECKÝ, Martin *5.3.1777 Vysoké Mýto/+1.6.1854 Plzeň Advokát, plzeňský purkmistr, zasloužil se o výstavbu a modernizaci Plzně (odlišný den úmrtí 1.4.1854).	*245
SVĚTLÍK, Ladislav *5.3.1937/+27.1.1981 Výtvarník, autodidakt, grafik, sochař.	*85
STRNAD, Josef *8.3.1852 Praha/+12.5.1930 Plzeň Historik, archivář, středoškolský profesor.	*170
STEIMAROVÁ, Annie *07.07.1889 Plzeň/+15.3.1962 Liberec Herečka.	+60
MAŠÍNOVÁ, Leontina *16.3.1882 Plzeň/+10.2.1975 Lázně Bělohrad Spisovatelka, pedagožka.	*140
HABRMAN, Gustav *24.1.1864 Česká Třebová/+22.3.1932 Praha Novinář, sociálně demokratický politik, ministr. V l. 1901-18 působil v Plzni, byl šéfredaktorem plzeňské Nové doby.	+90
SVĚTLÍK, Ladislav *23.3.1917 Plzeň/+27.7.2008 Warkworth Voják, vojenský pilot, příslušník RAF.	*105

DUBEN

BLECHA, Oldřich *4.4.1892 Plzeň/+14.8.1951 Plzeň Hudební skladatel, klavírista, vydavatel a redaktor hudebního časopisu "Za hudební výchovou".	*130
---	-------------

ČERNÝ, Karel *7.4.1922 Plzeň/+5.9.2014 Tábor Filmový výtvarník, scénograf, držitel Oscara.	*100
MALOCH, František *24.4.1862 Horní Sloupnice/+13.1.1940 Plzeň Botanik, pedagog.	*170
TROJAN, Václav *24.4.1907 Plzeň/+5.7.1983 Praha Hudební skladatel, varhaník, dirigent, dramaturg.	*115

KVĚTEN

LHOTA, Karel *12.8.1894 Praha/+1.5.1947 Praha Architekt, scénograf, pedagog (odlišné místo úmrtí Plzeň).	+75
WENIG, Jan *15.8.1910 Mrákov/+2.5.1972 Plzeň Malíř, vysokoškolský pedagog.	+50
CHVOJKA, Bohumil *19.9.1886 Bezděkov/+3.5.1962 Plzeň Architekt, ředitel České státní průmyslové školy v Plzni.	+60
FUSSENEGGER, Gertrud *8.5.1912 Plzeň/+19.3.2009 Linec Spisovatelka.	*110
HRUBÝ, Josef *10.5.1932 Černětice/+19.7.2017 Plzeň Spisovatel, ředitel Knihovny města Plzně.	*90 +5
GSELLHOFER, Bohdan *14.5.1892 Praha/+3.7.1974 Plzeň Klavírista, varhaník, skladatel, dirigent, sbormistr a pedagog, ředitel Městské hudební školy B. Smetany v Plzni. (odlišné datum úmrtí 2.7.1974)	*130
KRS, Bohumil *23.6.1890 Plzeň/+18.5.1962 Plzeň Malíř, ilustrátor a pedagog.	+60
MILT, Josef *21.5.1902 Město Touškov/+28.4.1980 Plzeň Regenschori, zakladatel Cyrilské jednoty v Plzni. (odlišné místo narození Plzeň)	*120

ČERVEN

FRIEDRICHOVÁ, Hana *8.6.1947 Plzeň Sbormistryně, pedagožka.	*75
ZYKMUND, Jiří *3.6.1892 Klášter Hradiště nad Jizerou/+28.3.1977 Plzeň Archivář.	*130 +45
HEJTMÁNKOVÁ, Blanka *10.6.1957 Plzeň Pedagožka, recitátorka.	*65
POTUŽÁKOVÁ, Jana *22.6.1942 Starý Plzenec Teoretická umění, vysokoškolská pedagožka, ředitelka Západočeské galerie v Plzni.	*80

WÜNSCH, Josef *29.6.1842 Rokycany/+20.11.1907 Plzeň Středoškolský pedagog, cestovatel, objevitel pramenů Tigridu.	*180 +115
--	----------------------------

ČERVENEC

PÍKA, Heliodor *3.7.1897 Štítina/+21.6.1949 Plzeň Armádní generál.	*125
SLÍVA, Jiří *4.7.1947 Plzeň Výtvarník, grafik, ilustrátor, karikaturista.	*75
PLATZER, Ignác František *6.7.1717 Plzeň/+27.9.1787 Praha Sochař (odlišný měsíc narození 6.6.1717, odlišný měsíc úmrtí 27.8.1787).	*305 +235
SVATEK, Jan *7.7.1932 Plzeň Filozof, logik, vysokoškolský pedagog.	*90
KŘÍŽÍK, František *8.7.1847 Plánice/+22.1.1941 Stádlec Vynálezce, elektrotechnik, průmyslník (odlišné místo úmrtí Praha).	*175
WEISL, Otto *18.7.1917 Plzeň Voják, válečný pilot, příslušník RAF.	*105
HRUŠKA, Luboš *20.7.1927 Plzeň/+30.6.2007 Plzeň Voják, politický vězeň, zakladatel Památníku obětem zla v Plzni (Meditační zahrada).	*95 +15
BERKOVEC, Jiří *22.7.1922 Plzeň/+11.11.2008 Praha Muzikolog, hudební skladatel, publicista, pedagog	*100
PURKYNĚ, Cyrill *27.7.1862 Praha/+5.4.1937 Praha Geolog, vysokoškolský pedagog, v letech 1895-1907 vyučoval na Učitelském ústavu v Plzni.	*160 +85
HŘÍMALÝ, Vojtěch *30.7.1842 Plzeň/+15.6.1908 Vídeň Houslista, dirigent, hudební skladatel.	*180

SRPEN

EISENREICH, František Václav *1.8.1892 Plzeň/+29.3.1969 Plzeň Malíř, grafik, ilustrátor, pedagog.	*130
DLOUHÝ, Bedřich *2.8.1932 Plzeň Malíř, grafik, vysokoškolský pedagog.	*90
FAJT, Václav *4.8.1952 Plzeň Grafik, rytec poštovních známek a bankovek.	*70
KALOUS, Maxmilian *15.7.1739 Plzeň/+13.8.1792 Plzeň Malíř.	+230
ŠAFRÁNEK, Jaroslav *23.5.1890 Plzeň/+22.8.1957 Praha	+65

Fyzik, vysokoškolský pedagog (odlišný den a místo úmrtí 23.8.1957 Spálené Poříčí).	
HOSTIČKOVÁ, Anna *23.8.1942 Praha Architektka.	*80
SMOČEK, Ladislav *24.8.1932 Praha Divadelní režisér a dramatik. Žil a studoval v Plzni. Pohostinsky režíruje v Divadle J. K. Tyla.	*90

ZÁŘÍ

SEMLER, Hanuš *1.9.1917 Plzeň/+2007 Kanada Voják, příslušník RAF.	*105 +15
KAŇÁK, Karel *3.9.1922 Plzeň/+10.2.2007 Zruč-Senec Dendrolog, založil Arboretum Sofronka.	*100 +15
ŽENÍŠEK, Václav *10.9.1917 Plzeň/+13.11.1952 Praha Voják, kapitán zpravodajské služby.	*105 +70
KOCOURKOVÁ, Anna *17.9.1942 Plzeň Fotografka.	*80
TOPINKA, Lumír *23.9.1927 Plzeň/+17.11.2002 Plzeň Výtvarník, malíř, grafik, pedagog, založil První československou galerii dětského výtvarného projevu v Plzni.	*95 +20
PETÁK, Václav *24.9.1842 Rosovice/+19.11.1917 Plzeň Právník, poslanec, primátor města Plzně v letech 1876-1917.	*180 +105

ŘÍJEN

KOVAŘÍK, Jiří *13.10.1932 Plzeň/+27.10.1994 Plzeň Malíř.	*90
BUDIL, Vendelín *19.10.1847 Praha/+26.3.1928 Plzeň Herec, režisér, ředitel Městského divadla v Plzni, divadelní historik, publicista.	*175
HARTMAN, Jiří *24.10.1917 Praha/+27.3.2006 Velká Británie Voják, válečný letec, příslušník RAF.	*105
KRÁL, Václav *2.5.1891 Plzeň/+24.10.1942 Mauthausen Odbojář, policejní inspektor.	+80
BENÍŠKOVÁ, Otýlie *25.10.1882 Rakovník/+22.8.1967 Praha Herečka.	*140 +55

LISTOPAD

NOVÁK, Karel	*160
---------------------	-------------

*1.11.1862 Žleby/+24.8.1940 Klatovy Loutkář, spolupracovník Josefa Skupy.	
KROFTA, Josef *27.2.1845 Potvorov/+3.11.1892 Plzeň Právník, poslanec, primátor města Plzně v letech 1889-1892.	+130
KOS, Jaroslav *5.11.1917 Dobrá Voda/+15.10.2012 Lékař, pedagog, emeritní profesor Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni.	*105 +10
JUŘIČKA, František *6.11.1927 Lidečko/+28.3.2012 Plzeň Publicista, rozhlasový režisér, herec, disident.	*95 +10
SUTNAR, Ladislav *9.11.1897 Plzeň/+17.12.1976 New York Výtvarník, grafik, designér, vysokoškolský pedagog (odlišné datum úmrtí 17.11., 18.11. 1976).	*125
TŘEŠKA, Vladislav *13.11.1957 Plzeň Lékař, vysokoškolský pedagog.	*65
ALEŠ, Mikoláš *18.11.1852 Mirovice/+10.7.1913 Praha Malíř, ilustrátor, v letech 1892-1904 navrhl sgrafita na průčelí plzeňských domů.	*170
POLAN, Bohumil *18.11.1887 Plzeň/+25.7.1971 Plzeň Básník, literární, výtvarný a divadelní kritik, knihovník, ředitel Knihovny města Plzně.	*135
GROLL, Josef *21.8.1813 Vilshofen/+22.11.1887 Vilshofen První sládek Měšťanského pivovaru v Plzni.	+135
LEDVINOVÁ, Miloslava *24.11.1937 Oprechtice Spisovatelka.	*85

PROSINEC

STÁREK, František *1.12.1952 Plzeň Publicista, chartista.	*70
LÁBKOVÁ, Marie *6.12.1892 Plzeň/+11.4.1965 Plzeň Etnografka.	*130
SOFRON, Jaromír *16.12.1932 Plzeň Geobotanik.	*90

Vypracovalo oddělení Studovna a informační služby Knihovny města Plzně 23. 4. 2021.